KANCELARIA SENATU

BIURO LEGISLACYJNE

Warszawa, dnia 7 lipca 2015 r.

Opinia do ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego

(druk nr 966)

I. Cel i przedmiot ustawy

Ustawa o kształtowaniu ustroju rolnego ma na celu poprawę struktury obszarowej gospodarstw rolnych, przeciwdziałanie nadmiernej koncentracji nieruchomości rolnych oraz zapewnienie prowadzenia gospodarstw rolnych przez osoby o odpowiednich kwalifikacjach.

Ustawa definiuje m.in. gospodarstwo rodzinne, zawiera zasady reglamentacji obrotu nieruchomościami rolnymi i podziału gospodarstw rolnych oraz określa podmioty, którym przysługuje prawo pierwokupu oraz tzw. prawo wykupu nieruchomości rolnych.

Nowelizacja ustawy o księgach wieczystych i hipotece wprowadza zasadę, że suma hipoteki na nieruchomości rolnej nie może przewyższać wartości tej nieruchomości.

Zmiany ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa nakazuje zabezpieczyć w planie finansowym 30% wydatków na realizacje prawa pierwokupu i wykupu, a także modyfikuje zasady sprzedaży i dzierżawy nieruchomości rolnych przez Agencję Nieruchomości Rolnych (Agencja). Ponadto określa ramy prawne i organizacyjne komisji do spraw kształtowania ustroju rolnego.

Ustawa ma wejść wżycie z dniem 1 stycznia 2016 r.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Sejm uchwalił ustawę na 95. posiedzeniu w dniu 25 czerwca 2015 r. Projekt ustawy był przedłożeniem poselskim. Projekt był przedmiotem prac sejmowej Komisji Rolnictwa

ul. Wiejska 6, 00-902 Warszawa, tel. 22 694-94-12, fax 22 694-91-06, e-mail: Michal.Gil@senat.gov.pl

i Rozwoju Wsi, która gruntownie przeredagowała projekt uwzględniając m.in. stanowisko rządu.

W trakcie drugiego czytania zgłoszono 11 poprawek, które nie został uwzględnione przez Sejm. Ustawa została uchwalona w brzmieniu zaproponowanym przez Komisję.

III. Uwagi

1. W trakcie prac nad ustawą podnoszono wątpliwości co do jej zgodności z prawem Unii Europejskiej, w szczególności ograniczenia w obrocie nieruchomościami rolnymi (art. 6) mogą stanowić ograniczenia swobody przepływu kapitału (art. 63 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej). Należy przypomnieć, że zakazane są wszelkie ograniczenia w przepływie kapitału między Państwami Członkowskimi oraz między Państwami Członkowskimi a państwami trzecimi. Podstawowy katalog przesłanek uzasadniających ograniczenia swobody został określony w art. 65 TfUE, nie ma on charakteru zamkniętego. Trybunał Sprawiedliwości określił również inne dopuszczalne ograniczenia swobody przepływu kapitału, przez które należy rozumieć ograniczenia wynikające z „nadrzędnych wymogów interesu publicznego", do których można zaliczyć cele dotyczące kształtowania struktury populacyjnej oraz przestrzennej w rolnictwie.

Przyjęte środki nie mogą jednak wykraczać ponad to, co jest konieczne dla osiągnięcia założonego celu. Po pierwsze, nie mogą być szczególnie uciążliwe. Po wtóre, ustawodawca krajowy powinien stosować konstrukcje jak najmniej restrykcyjne. W odniesieniu do drugiego wymogu szczególnego znaczenia nabiera konieczność określenia racjonalnych i przejrzystych przesłanek stosowania środków ograniczających wobec uczestników obrotu prawnego. Niedopuszczalne są rozwiązania przyznające organom kontrolnym zbyt daleko idącą swobodę oceny.[1]

2. Pismem datowanym na 1 lipca 2015 r. Szef Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zwraca uwagę na następujące wątpliwości co do zgodności ustawy z Konstytucją:

---

[1] Patrz: B. Jeżyńska, R. Pastuszko: Opinia do projektu ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego oraz o zmianie niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 3109) z 2 marca 2015 r.

a) Art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy ogranicza możliwość przeniesienia własności nieruchomości w ten sposób, że powierzchnia użytków rolnych, które pozostaną własnością zbywcy nie może być mniejsza niż powierzchnia użytków rolnych niezbędna do prowadzenia działalności rolniczej. Wielkość powierzchni użytków rolnych niezbędnej do prowadzenia działalności rolniczej dla poszczególnych województw ma być określona w rozporządzeniu z uwzględnieniem średniej powierzchni gruntów rolnych wchodzących w skład gospodarstw rolnych w poszczególnych województwach i w kraju, ogłoszonej na podstawie przepisów o płatnościach w ramach systemu wsparcia bezpośredniego (art. 6 ust. 9).

Zbyt ogólne określenie wytycznych oraz zastosowanie nie zawsze adekwatnego kryterium może naruszać zasadę proporcjonalności.

b) Pozbawienie prawa pierwszeństwa nabycia nieruchomości rolnych przez byłych właścicieli i ich spadkobierców w przypadku przeznaczenia ich do zbycia przez Agencję budzi wątpliwości co do zgodności z zasadą zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa zwłaszcza w aspekcie sprawiedliwości społecznej (uchylenie art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa).

c) Umowa sprzedaży przez Agencję nieruchomości, zgodnie z art. 29a ust. 1 ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, ma zawierać zobowiązania nabywcy nieruchomości do nieprzenoszenia własności nieruchomości przez okres 10 lat oraz do osobistego prowadzenia działalności, a także bezterminowe zobowiązanie do nieustanawiania hipoteki na nabytej nieruchomości. Wskazane ograniczenie w korzystaniu z prawa własności jest istotne i powinno mieć uzasadnienie oraz być niezbędne dla realizacji innej konstytucyjnej wartości, co w omawianym przepisie wydaje się nie mieć miejsca. Ponadto niedookreślone są przesłanki uniknięcia kary umownej za niewykonanie powyższych postanowień. (art. 29 a ust. 3). Szczegółowe warunki i tryb udzielania pisemnej zgody na odstąpienie od postanowień umowy ma określić rozporządzenie. Ustawa winna precyzyjnie określić te warunki, gdyż wpływają one na ograniczenia prawa własności. Obecna regulacja ustawowa pozostawia zbyt szerokie pole do uznaniowości.

d) Ponadto w piśmie zwraca się uwagę na brak przepisu przejściowego dotyczącego pozbawienia prawa pierwszeństwa nabycia nieruchomości rolnych przez byłych właścicieli i ich spadkobierców.

Przygotowanie propozycji poprawki dotyczącej uwagi z pkt a wymagałoby przedstawienia założeń postulowanego przepisu.

Propozycja poprawek czyniących zadość postulatom wyrażonym w omawianym piśmie:

Ad b) *w art. 21 w pkt 6 skreśla się lit. a;*

Ad c) *w art. 21 w pkt 7:*

a) we wprowadzeniu do wyliczenia wyrazy „art. 29a–29d" zastępuje się wyrazami „ art. ...–29d",

b) skreśla się art. 29a;

Ad. d) *po art. 23 dodaje się art. ... w brzmieniu:*

„Art. .... Osobom, o których mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 21 w brzmieniu dotychczasowym, które otrzymały zawiadomienie o przeznaczeniu do sprzedaży nieruchomości, o którym mowa w art. 29 ust. 1c tejże ustawy, przysługuje prawo pierwszeństwa w nabyciu nieruchomości rolnych Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa na dotychczasowych zasadach.";

3. Przepis art. 6 ust. 5 pkt 3 odsyła do „spraw, o których mowa w ust. 1 pkt 5 i 6". Przepis zawarty w ust. 1 posługuje się wyrazem „przypadek" a nie „sprawa". Dla zapewnienia konsekwencji terminologicznej należy wprowadzić następująca poprawkę:

w art. 6 w ust. 5 w pkt 3 wyraz „sprawach" zastępuje się wyrazem „przypadkach";

4. Na podstawie art. 7 osoba, która złożyła nieprawdziwe oświadczenie, o którym mowa w art. 5 ust. 1 lub 3 lub art. 6 ust. 6 pkt 1, podlega odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Obowiązkiem osoby składającej oświadczenie jest złożenie oświadczenia określonej w przepisie treści. W przepisie wskazano, że zawarta w oświadczeniu klauzula zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

Art. 233 K.k. typizuje dwa różne przestępstwa. Pierwszym jest złożenie fałszywych zeznań (art. 233 § 1 K.k.) natomiast drugim jest złożenie fałszywego oświadczenia (art. 233 § 6 K.k.).

Ponieważ odpowiedzialnością karną jest zagrożone złożenie fałszywego oświadczenia, co znajduje swoje odzwierciedlenie w brzmieniu klauzuli zawartej w oświadczeniu, to przepis powinien odnosić się konsekwentnie do odpowiedzialności za złożenie fałszywego oświadczenia, a nie fałszywych zeznań.

Uwaga odnosi się odpowiednio do dodawanego do ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa art. 29b ust. 2.

Propozycja poprawek:

1) w art. 7 użyte dwukrotnie wyrazy „fałszywych zeznań" zastępuje się wyrazami „fałszywego oświadczenia";

2) w art. 21 w pkt 7, w art. 29b w ust. 2 użyte dwukrotnie wyrazy „fałszywych zeznań" zastępuje się wyrazami „fałszywego oświadczenia";

5. Art. 9 ust. 1 jako przesłankę prawa pierwokupu wskazuje zawarcie umowy dzierżawy w formie pisemnej, w tym w formie aktu notarialnego.

Powszechnie przyjmuje się, że forma pisemna jest zachowana również przez formy dalej idące, w tym przez formę aktu notarialnego. Dlatego niepotrzebne jest takie uszczegółowienie przepisu.

Propozycja poprawki:

w art. 9 w ust. 1 w pkt 1 skreśla się wyrazy „, w tym w formie aktu notarialnego,";

6. Przepis art. 18 nowelizuje art. 1071^1 Kodeksu cywilnego. W kodeksie cywilnym nie ma takiego przepisu. Ponieważ treść nowelizacji koresponduje z obecnym brzmieniem art. 1070^1 prawdziwą wydaje się teza, że mamy do czynienia z pomyłką ustawodawcy, co uzasadnia następującą poprawkę:

w art. 18:

a) w poleceniu nowelizacyjnym wyrazy „art. 1071^1" zastępuje się wyrazami „art. 1070^1",

b) art. 1071[1] oznacza się jako art. 1070[1];

7. Nowelizacja ustawy o księgach wieczystych i hipotece (art. 19) polega na dodaniu przepisu, który stanowi, że suma hipoteki na nieruchomości rolnej nie może przewyższać wartości tej nieruchomości, określonej przy zastosowaniu sposobów jej ustalania przewidzianych w przepisach o gospodarce nieruchomościami.

Przepis został dodany na etapie prac sejmowych, wobec czego uzasadnienie projektu ustawy nie wyjaśnia jego celu. Wydaje się, że autorzy przepisu kierowali się stanowiskiem Rady Ministrów wobec projektu ustawy z dnia 17 czerwca 2015 r. w którym wskazano, że stosowanie pierwokupu i tzw. prawa wykupu przez Agencję jest utrudnione z uwagi na obciążanie nieruchomości rolnych hipoteką, która przekracza wartość nieruchomości.

Można się domyślać, że obciążanie nieruchomości hipoteką służy zniechęceniu ewentualnych nabywców, którym przysługuje prawo pierwokupu. Istnieje bowiem ryzyko, że wierzyciel hipoteczny zechce się zaspokoić z nieruchomości, co powodowałoby uszczerbek w majątku Agencji.

Należy zauważyć że zaproponowany przepis nie odniesie zamierzonego skutku. Istotą hipoteki jest możliwość zaspokojenia wierzytelności z rzeczy obciążonej, nie ma zatem znaczenia, czy wartość sumy hipoteki przewyższa wartość nieruchomości czy jest jej równa. Ponieważ nadal dopuszczalne będzie obciążenie nieruchomości hipoteką równą jej wartości, przepis nie pozwoli osiągnąć zamierzonego rezultatu.

Przepis nie określa skutku naruszenia zawartej w nim normy. Wobec tego, zgodnie z art. 58 § 1 K.c. należy uznać, że ustanowienie hipoteki o wartości wyższej od wartości nieruchomości jest nieważne. Nie jest jednak jasne, czy nieważnością będzie objęta cała czynność prawna, czy tylko kwota nadwyżki ponad wartość nieruchomości (por. art. 58 § 3 K.c.).

Wątpliwości budzi również ustalenie relewantnej chwili do określenia relacji sumy hipoteki do wartości nieruchomości. Oczywistym jest, że wartość nieruchomości jest zmienna w czasie. Samo brzmienie przepisu skłania do twierdzenia, że w żadnym momencie wartość nieruchomości nie może być niższa od sumy hipoteki. Brakuje jednak przepisów, które czyniłyby przepis funkcjonalnym w obecnym brzmieniu. Przepis Kodeksu cywilnego

dotyczący sankcji nieważności dotyczy samej czynności prawnej, a nie jej skutków w przyszłości. Tak więc sam przepis powinien określać skutki przekroczenia wartości nieruchomości. Należałoby przy tym pamiętać, że pewnego rodzaju sankcją jest wynikająca z istoty hipoteki, możliwość zaspokojenia się tylko z nieruchomości. Ale to ograniczenie istnieje mimo proponowanej zmiany stanu prawnego. Ponadto, brakuje przepisu przejściowego, który nakazywałby stosować wprowadzane ograniczenie do hipotek ustanawianych po wejściu ustawy w życie.

Proponowana regulacja wydaje się niekompletna także ze względu na brak określenia trybu właściwego do ustalenia relacji pomiędzy sumą hipoteki a wartością nieruchomości. Wydaje się, że najlepszym momentem na zbadanie tej relacji jest postępowanie wieczystoksięgowe, w którym dokonuje się wpisu hipoteki. Należy jednak pamiętać, że rozpoznając wniosek o wpis, sąd bada jedynie treść i formę wniosku, dołączonych do wniosku dokumentów oraz treść księgi wieczystej (art. 626^8 § 2 K.p.c.). Nie ma więc miejsca w tym postępowaniu na wywołanie opinii biegłego, który mógłby określić przedmiotową relację. Pewną namiastką takiej procedury byłoby żądanie usunięcia niezgodności między stanem prawnym nieruchomości ujawnionym w księdze wieczystej a rzeczywistym stanem prawnym w trybie art. 10 ustawy o księgach wieczystych i hipotece. Należy ocenić taką możliwość jako niewystarczającą.

O ile nie istnieją jakieś dodatkowe okoliczności, które należy uwzględnić, to biorąc powyższe pod uwagę należy skreślić omawiany przepis.

Propozycja poprawki:

skreśla się art. 19;

8. W nowelizowanym art. 20 ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa dodaje się ust. 5d, nakazujący przeznaczenie w planie finansowym zasobu 30% wydatków na realizację zadań związanych z wykonywaniem prawa pierwokupu oraz prawa wykupu.

Projekt planu finansowego wymaga zatwierdzenia przez ministra właściwego do spraw rozwoju wsi w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa. Następnie

plan jest przekazywany ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych w celu zamieszczenia w załączniku ustawy budżetowej.

Ustawa ma wejść w życie z dniem 1 stycznia 2016 r. Aby możliwe było opracowanie planu według nowych zasad, przepis określający konieczność przeznaczenia 30% wydatków na prawo pierwokupu i wykupu musi wejść w życie na etapie umożliwiającym uwzględnienie go w pracach nad ustawą budżetową na rok 2016.

Dlatego proponuję, aby nowelizacja art. 20 ust. 5d ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa weszła w życie ze standardową vacatio legis.

Aby wykluczyć konieczność nowelizacji budżetu na 2015 rok konieczna będzie dodanie przepisu przejściowego.

Propozycja poprawek:

1) po art. 21 dodaje się art. ... w brzmieniu:

„Art. ... Do planu finansowego Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa na rok 2015 stosuje się przepisy dotychczasowe.";

2) w art. 26 na końcu dodaje się wyrazy „, z wyjątkiem art. 21 pkt 3 lit. a, który wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.";

9. Warunkiem sprzedaży nieruchomości rolnej przez Agencję będzie nieprzekroczenie w wyniku sprzedaży 500 ha łącznej powierzchnia użytków rolnych będących własnością nabywcy (art. 28a ust. 1 pkt 1 o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa) oraz 500 ha łącznej powierzchnia użytków rolnych nabytych kiedykolwiek z Zasobu (art. 28a ust. 1 pkt 2).

Przy ustalaniu powierzchni użytków rolnych będących przedmiotem współwłasności będzie należało uwzględnić powierzchnię nieruchomości rolnych odpowiadających udziałowi we współwłasności takich nieruchomości, a w przypadku współwłasności łącznej – łączną powierzchnię nieruchomości rolnych stanowiących przedmiot współwłasności (art. 28a ust. 2 pkt 1). Do powierzchni użytków rolnych będzie wliczało się powierzchnię użytków rolnych,

które zostały nabyte z Zasobu, a następnie zbyte, chyba że zbycie nastąpiło na cele publiczne (art. 28a ust. 2 pkt 2).

Wydaje się, że celem art. 28a ust. 2 pkt 2 było uszczegółowienie normy zawartej w art. 28a ust. 1 pkt 2, w ten sposób że w wyniku sprzedaży nieruchomości rolnych przez Agencję łączna powierzchnia użytków rolnych nabytych kiedykolwiek z Zasobu nie przekroczy 500 ha, chyba że zbycie gruntów nabytych wcześniej z Zasobu nastąpiło na cele publiczne. W takim wypadku powierzchni użytków rolnych zbytych na cele publiczne nie wlicza się do limitu nieruchomości nabytych od Agencji.

Sposób wprowadzenia art. 28a ust. 2 pkt 2 nakazuje odnosić, go również do powierzchni użytków rolnych będących własnością nabywcy, o której mowa w ust. 1 pkt 1. W ten sposób dojdzie do, chyba niezamierzonego[2] sumowania powierzchni użytków rolnych będących własnością nabywcy oraz nabytych przez niego kiedykolwiek z Zasobu. Np. niedopuszczalna stałaby się sprzedaż nieruchomości o powierzchni 100 ha rolnikowi, który jest właścicielem użytków o powierzchni 250 ha oraz nabył kiedyś 200 ha nieruchomości z Zasobu, a następnie je sprzedał na cel inny niż publiczny. Aby temu zapobiec należy treść ust. 2 pkt 2 odnieść tylko do ust. 1 pkt 2.

Propozycja poprawki:

w art. 21 w pkt 5:

a) w poleceniu nowelizacyjnym wyrazy „ust. 1 i 2 otrzymują” zastępuje się wyrazami „ust. 1 otrzymuje”,

b) w ust. 1 w pkt 2 po wyrazach „500 ha” dodaje się wyrazy „, przy czym do powierzchni tej wlicza się powierzchnię użytków rolnych, które zostały nabyte z Zasobu, a następnie zbyte, chyba że zbycie nastąpiło na cele publiczne, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami”,

c) skreśla się ust. 2 ;

10. Zgodnie z art. 29 ust. 3b pkt 8 ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, Agencja może zastrzec, że w przetargu mogą uczestniczyć wyłącznie spółdzielnie kółek rolniczych lub spółdzielnie produkcji rolnej, w których osoby uprawnione

---

[2] Wskazuje na to sposób redakcji art. 28a ust. 1.

do ich reprezentowania posiadają kwalifikacje rolnicze. Takie ograniczenie obrotu nieruchomościami należącymi do Agencji wydaje się nieuzasadnione.

Wystarczające byłoby, gdyby kwalifikacje rolnicze były wymagane jedynie od osób, które faktycznie wykonują prace rolnicze.

Propozycja poprawki:

w art. 21 w pkt 6 w lit. c w tiret trzecim w pkt 8 wyrazy „uprawnione do ich reprezentowania” zastępuje się wyrazami „pracujące przy produkcji rolnej”;

11. Poprawka redakcyjna:

w art. 21 w pkt 6 w lit. d, w ust. 3ba, w pkt 2 wyrazy „pkt 1 lub 2, lub 3” zastępuje się wyrazami „pkt 1–3”;

12. Na podstawie art. 29 ust. 3ba pkt 3 ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa w przetargach ograniczonych na sprzedaż nieruchomości z Zasobu nie może uczestniczyć m.in. osoba, która posiadała udziały lub akcje w spółkach prawa handlowego będących właścicielami nieruchomości rolnych lub w spółce zależnej od takiej spółki.

Cytowany przepis nie znajdował się w projekcie ustawy, dlatego uzasadnienie nie zawiera wzmianki na jego temat. Mimo tego wydaje się, że ustawodawca pomylił się formułując ten przepis. O ile nie budzi wątpliwości cel ograniczenia dostępu do przetargu dla osoby która jest udziałowcem lub akcjonariuszem spółki, będącej właścicielem nieruchomości, to taki zakaz skierowany do osoby mającej akcje lub udziały w spółce zależnej od spółki, która jest właścicielem nieruchomości rolnych wydaje się kontrowersyjny. Oznacza to, że sytuacja prawna jednego udziałowca (akcjonariusza) będzie zależeć od majątku innego udziałowca (akcjonariusza), czyli spółki dominującej będącej właścicielem nieruchomości. Takie ograniczenie w przypadku przyzwolenia na udział w przetargu osoby

posiadającej akcje lub udziały w spółce dominującej nad spółką będącą właścicielem gruntów wydaje się nieracjonalne.

Dlatego w zależności od zamierzenia ustawodawcy w przepisie należy zastąpić spółkę zależną przez spółkę dominującą albo obok spółki zależnej dodać spółkę dominującą.

Propozycja poprawek:

w art. 21 w pkt 6 w lit. d, w ust. 3ba, w pkt 3 wyrazy „zależnej od" zastępuje się wyrazami „dominującej w stosunku do";

albo

w art. 21 w pkt 6 w lit. d, w ust. 3ba, w pkt 3 wyrazy „zależnej od" zastępuje się wyrazy „zależnej lub dominującej w stosunku do";

13. W dodawanym do ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa art. 29a ust.1 pkt 1 zawiera podwójnie wyrażony warunek osobistego prowadzenia działalności rolniczej. Wydaje się, że jest to błąd ustawodawcy.

Propozycja poprawki:

w art. 21 w pkt 7, w art. 29a w ust. 1 w pkt 1 wyrazy „oraz do osobistego prowadzenia działalności rolniczej na niej w tym okresie, a w przypadku osób fizycznych również do osobistego prowadzenia tej działalności" zastępuje się wyrazami „, a w przypadku osób fizycznych również do osobistego prowadzenia działalności rolniczej na niej w tym okresie";

14. W art. 29a w ust. 3 ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa wskazano przesłanki odstąpienia od zapłaty kary umownej, o której mowa w art. 29a ust 1.pkt 3. Przepis pomija warunki odstąpienia od zapłaty kary umownej za nieprowadzenie osobiście gospodarstwa rolnego. Pominięcie jest szczególnie nieuzasadnione, gdyż

zaprzestanie osobistego prowadzenia dzielności rolniczej może wynikać ze stanu zdrowia zobowiązanego.

Dlatego proponuję następującą poprawkę:

w art. 21 w pkt 7, w art. 29a w ust. 3 w pkt 2 po wyrazach „Agencję na” dodaje się wyrazy „zaprzestanie osobistego prowadzenia działalności rolniczej lub”.

Michał Gil
Główny legislator